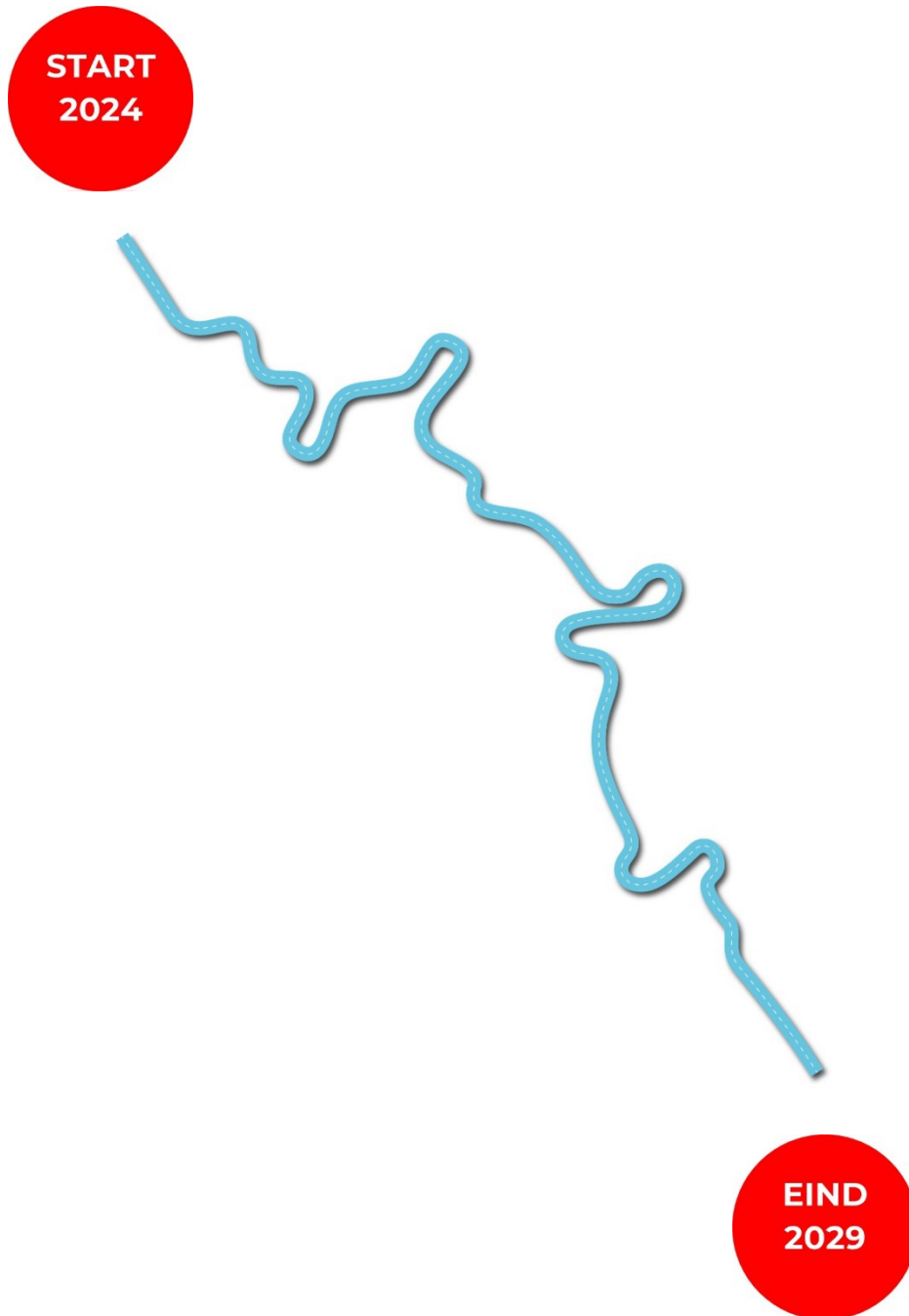

Koersnota Vrijtijdseconomie van 2024 naar 2029

Een inspirerende toekomst Voor de Vrijtijdeconomie in Midden-Drenthe

EEN WOORD VOORAF

Met trots presenteer ik u de koersnota Vrijtijdseconomie van onze prachtige gemeente. Als wethouder voor recreatie en toerisme is het mijn doel ervoor te zorgen dat iedereen kan genieten van al het moois dat onze gemeente te bieden heeft. Hierbij gaat het niet alleen om het aantrekken van bezoekers en het stimuleren van de economie, maar vooral om het creëren van een leefbare omgeving waarin zowel inwoners als bezoekers zich thuis voelen.

Recreatie en toerisme kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid van onze gemeente. Door het ontwikkelen van aantrekkelijke recreatieve voorzieningen en het behoud van ons natuurlijke en culturele erfgoed, versterken we de identiteit en de trots van onze gemeenschap. We willen een omgeving creëren waarin inwoners volop kunnen genieten van hun vrije tijd en waarin bezoekers zich welkom voelen.

In deze koersnota doelen we op duurzaamheid, kwaliteit en diversiteit. We streven ernaar duurzaam toerisme te bevorderen, waarbij we rekening houden met het behoud van onze natuurlijke omgeving en het voorkomen van een negatieve impact op het milieu. Daarnaast willen we de kwaliteit van onze recreatieve voorzieningen en accommodaties verbeteren, zodat zowel inwoners als bezoekers kunnen genieten van een hoogwaardige beleving. En we streven naar diversiteit in ons recreatie- en toeristisch aanbod, zodat iedereen, ongeacht leeftijd, interesse of achtergrond, iets passends kan vinden in onze gemeente.

Bovenal willen we samenwerken. Samenwerken met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden om onze gemeente nog aantrekkelijker te maken. Het is prachtig om te zien dat zoveel mensen al hebben meegedacht in deze koersnota. Op deze wijze ligt er een sterk fundament waarop we gezamenlijk verder kunnen bouwen aan een leefbare en bloeiende gemeente in 2029.

Ik nodig u uit om deze koersnota door te nemen en mee te doen. Samen kunnen we ervoor zorgen dat recreatie en toerisme bijdragen aan een nog leefbaardere gemeente. Een plek waarin iedereen kan genieten van al het moois dat onze gemeente te bieden heeft.

Met vriendelijke groet,

Jan Schipper

Wethouder Recreatie en Toerisme en Economische Zaken

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

DE MISSIE

TOTSTANDKOMING KOERSNOTA

WAAR STAAN WE NU?

WAT DOEN WE NU AL?

ONZE RECREATIEVE BOUWSTENEN

1. UNIEK VERBLIJF
2. GEWELDIGE CULTUUR
3. ONVERGETELIJK CULINAIR
4. BELEEFBAAR ERFGOED
5. UITDAGENDE SPORT- EN BEWEEGOMGEVING
6. FASCINERENDE NATUUR
7. BUITENGEWOON NAOBERSCHAP
8. FANTASTISCHE INFRASTRUCTUUR

DE KOERSNOTA IN UITVOERING

INLEIDING

Samen bepalen we het succes

Midden-Drenthe beschikt over een fantastische vrijetijdseconomie. Dit realiseren we gezamenlijk, zowel voor onze inwoners als voor de vele toeristen die jaarlijks naar ons mooie Midden-Drenthe komen. Iedereen draagt bij aan onze bloeiende Vrijetijdseconomie, en daar zijn we trots op. Om richting te geven aan de verdere ontwikkeling van onze vrijetijdssector, is deze inspirerende koersnota opgesteld. Hierin ligt de focus op onze kracht, meer samenwerking en naoberschap.

Het doel:

Deze koersnota heeft tot doel om invulling te geven aan een duurzame, diverse en kwalitatief hoogwaardige vrijetijdseconomie in Midden-Drenthe. Dit willen wij doen aan de hand van 8 recreatieve bouwstenen die wij de komende jaren in samenwerking samen met de vrijetijdssector willen vormgeven. Dit zijn de volgende 8 bouwstenen:

- 1: Uniek verblijf
- 2: Geweldige cultuur
- 3: Onvergetelijk culinair
- 4: Bijzonder erfgoed
- 5: Uitdagende sport- en beweegomgeving
- 6: Overweldigende natuur
- 7: Buitengewoon naoberschap
- 8: Fantastische infrastructuur

BELEEFBAAR MIDDEN-DRENTHE

We koesteren met trots Midden-Drenthe en hechten waarde aan onze oorspronkelijke identiteit, geworteld in geschiedenis en tradities. Onze gemeenschap kenmerkt zich door nuchterheid, een ontspannen en vriendelijke houding, en een robuust, veerkrachtig en sterk "oer"-gevoel. Het oer-gevoel in Drenthe is een combinatie van oorspronkelijkheid, robuustheid en een ontspannen levensstijl. In al onze activiteiten streven we naar zorgvuldigheid, met respect voor het milieu, de lokale gemeenschap en onze bezoekers.

Deze koersnota is specifiek gericht op het vergroten van de belevingswaarde voor onze gasten, waarbij gasten zowel toeristen als onze eigen inwoners omvatten. De nadruk van deze koersnota ligt voornamelijk op het positief bijdragen aan het behoud en de versterking van de leefbaarheid in de dorpen door middel van recreatie en toerisme. Voor het identificeren van de toeristische doelgroepen voor onze gemeente, sluiten wij aan bij Marketing Drenthe: de verbindingszoeker, harmoniezoeker en inzichtzoeker (zie bijlage 1).

DE MISSIE

Een mooi Midden-Drenthe waar we trots op zijn!

Onze missie is dat zowel inwoners als bezoekers een unieke ervaring beleven in Midden-Drenthe.

Welkom thuis in ons mooie Midden-Drenthe! Doe je mee?

TOTSTANDKOMING KOERSNOTA

EVEN TERUG IN DE TIJD...

In 2018 werd de eerste Koersnota Vrijtijdseconomie gepresenteerd, wat het startpunt was voor de oprichting van een stichting en het aanstellen van een toeristisch regisseur. Deze stichting is nu verantwoordelijk voor de marketing van recreatie en toerisme. De toeristisch regisseur fungeert als een waardevolle partner voor zowel de beleidsmedewerker recreatie en toerisme als voor ondernemers. Haar rol is niet alleen het leggen van verbindingen, maar ook het ondersteunen van ondernemers bij het verbeteren en ontwikkelen van hun bedrijf.

Sinds 2018 werken we volgens een aanpak waarbij de gemeente recreatief beleid initieert, maar waarbij ondernemers actief participeren door hun eigen bedrijven te starten, te laten groeien en behouden. De toeristisch regisseur staat hen bij in dit proces, om hen te helpen het bedrijf te laten floreren en te professionaliseren. Deze samenwerking vindt plaats in nauwe afstemming met Marketing Drenthe en Recreatieschap Drenthe.

EVALUATIE KOERSNOTA 2018-2022

De koersnota 2018-2022 is geëvalueerd door de rekenkamercommissie in 2022, de raad heeft aangegeven de adviezen uit dit rapport op te willen volgen. De belangrijkste punten uit de evaluatie nemen wij mee in het opstellen van onze nieuwe nota:

1. De nieuwe koersnota breder insteken.
2. Een link leggen met andere beleidsthema's zoals duurzaamheid, mobiliteit, leefbaarheid en onderwijs/arbeidsmarkt.
3. Nieuwe ambities formuleren in termen van bezoek, overnachtingen, bestedingen en werkgelegenheid, waarbij Midden-Drenthe het relatief beter doet dan de groeicijfers op provinciaal niveau.
4. Voortzetten van sterke samenwerking op lokaal en provinciaal niveau, met aandacht voor ieders rol en verantwoordelijkheden, en het verkennen van mogelijkheden voor cofinanciering.
5. Intensievere betrokkenheid van de Raad.

KOERSNOTA 2024-2029 OPZET

Bij het opstellen van deze nieuwe koersnota hebben we bewust gekozen om niet het wiel opnieuw uit te vinden. Het leerproces van evaluatie stond centraal, waarbij we keken naar verbeterpunten ten opzichte van de vorige koersnota. We hebben ook de huidige visies en beleidsstukken betrokken, om zo aan te sluiten op bestaande initiatieven en mogelijkheden voor verdere samenwerking te identificeren. Deze koersnota is een gezamenlijke inspanning, waarbij we uitvoering geven aan het participatiebeleid van de gemeente.

WIE ZIJN ER BETROKKEN?

Deze koersnota is tot stand gekomen via een gezamenlijk proces met inwoners, lokale ondernemers, beleidsmedewerkers, klantenpanel Midden-Drenthe, LTO Midden-Drenthe en raadsleden. Daarnaast zijn bestaande documenten, zoals het Merk Activatieplan van Stichting Marketing & Promotie Midden-Drenthe, meegenomen. Gesprekken met de bestuurders van het Toeristisch Ondernemers Platform Midden-Drenthe (TOP) en Stichting Marketing & Promotie Midden-Drenthe (SMPMD) hebben ook bijgedragen aan de totstandkoming van deze koersnota.

Dit is als volgt gedaan:

Bijeenkomst voor inwoners- en ondernemers

Via verschillende mediakanalen en de TOP en SMPMD zijn inwoners en ondernemers uitgenodigd en is er een Droomavond georganiseerd. Iedereen werd uitgedaagd om groot te denken over recreatie en toerisme in Midden-Drenthe. Onder begeleiding van gespreksleiders zijn de wensen en dromen per thema opgehaald.

Bijeenkomst voor raadsleden en wethouders

Voor de raadsleden en wethouders is eenzelfde creatieve Droomavond georganiseerd zoals ook voor de inwoners en ondernemers is gedaan. De interesse was groot en ook dit was weer een inspirerende bijeenkomst.

Start- en eindgesprekken met beleidsmedewerkers gemeente Midden-Drenthe

Intern zijn er diverse gesprekken geweest met de beleidsmedewerkers van de diverse domeinen (R&O, cultuur, sport en bewegen, infrastructuur, buitendienst (groen), economie) waar recreatie en toerisme raakvlakken mee heeft. In deze gesprekken hebben we veel geleerd over de bestaande beleidsstukken, projecten en regels van de verschillende domeinen. De informatie uit deze gesprekken hebben we meegenomen om de nota zo integraal mogelijk in te steken.

Na de sessies met alle benoemde partijen op deze pagina, zijn de verschillende beleidsmedewerkers opnieuw gesproken, of zij zich kunnen vinden in de benoemde kansen. In deze sessies hebben we de verbinding nog meer gezocht en gevonden tussen de beleidsnota's. De hoge mate van integraliteit tijdens het proces draagt bij aan het halen van de kansen van deze koersnota.

Gesprek met LTO Midden-Drenthe

Het bestuur van de LTO Midden-Drenthe is om input gevraagd. De Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Midden-Drenthe speelt een cruciale rol bij het bevorderen van de lokale economie en het behoud van cultureel erfgoed en natuurlijke omgevingen. Door samen te werken met agrariërs en natuurbeheerorganisaties, helpt LTO bij het stimuleren van het gebruik van streekproducten, het behoud van historische panden, zoals boerderijen, en het beheren van natuurlijke terreinen. Hun betrokkenheid draagt bij aan het bevorderen van een duurzame relatie tussen mens en natuur in Midden-Drenthe.

Gesprekken met de TOP

Door de input van de TOP-bestuurders tijdens de creatieve bijeenkomst, zijn de uitkomsten van de sessie doorgenomen zoals opgenomen in deze koersnota. We hebben ook een aanvullende sessie gehad met het TOP-bestuur over de huidige vergunningen en bestemmingsplannen. Tijdens deze sessie werd duidelijk dat er behoefte is aan maatwerk op dit gebied. Deze verdieping was zeer nuttig voor het proces van het opstellen van de koersnota.

Gesprekken met Stichting Marketing & Promotie Midden-Drenthe

Ook van de inbreng van de bestuurders van Stichting Marketing & Promotie Midden-Drenthe tijdens de creatieve bijeenkomst, zijn de uitkomsten van de sessie doorgenomen zoals vastgelegd in deze koersnota. Vervolgens hebben twee medewerkers van de stichting de geschreven kansen geëvalueerd. Daarnaast hebben ze geanalyseerd welke kansen al zijn gestart, welke de stichting kan oppakken en op welke gebieden zij de Gemeente Midden-Drenthe kunnen ondersteunen. Deze bespreking vond plaats over meerdere sessies.

Presentatie klantenpanel Midden-Drenthe

Het klantenpanel is om advies gevraagd hoe de betrokkenheid vergroot kan worden om mensen aan te laten haken op de koersnota. Deze nota moet gaan leven bij ondernemers én inwoners.

Themacollege voor college B&W

Alle opgehaalde informatie is uitgewerkt en de recreatieve bouwstenen zijn voorgelegd met een themacollege. Dit was een goed moment om de nieuwe burgemeester en de nieuwe wethouder te informeren over het gevolgde proces en hen ook nog om input te vragen.

MEETINSTRUMENTEN

We gebruiken meetinstrumenten om onze voortgang te controleren, met een focus op samenwerking met lokale ondernemers om hun tevredenheid en betrokkenheid te waarborgen en te verbeteren. Dit omvat regelmatige overleg- en feedbacksessies om de behoeften van ondernemers in de recreatie- en toerismesector te begrijpen. Concrete acties omvatten het behouden van 2 á 3-jaarlijkse bijeenkomsten met ondernemers en het ondersteunen van professionalisering en dienstopimalisatie, in samenwerking met TOP via het ondernemerscafé. Ook de meetinstrumenten van Marketing Drenthe en het Recreatieschap Drenthe worden jaarlijks gebruikt om de tevredenheid te meten, waarbij we de resultaten zorgvuldig monitoren en analyseren. Het Dashboard Impact toerisme van Recreatieschap Drenthe geeft inzicht in de bijdrage van de toeristisch-recreatieve sector aan de economie en de effecten ervan op de samenleving en de omgeving. We streven ernaar om in de komende jaren opnieuw met Recreatieschap Drenthe te bespreken om dit dashboard te actualiseren, om een actueel beeld te krijgen van de impact van toerisme op onze regio.

In 2026 staat een tussentijdse evaluatie gepland, geadviseerd door de rekenkamercommissie, waarbij we de voortgang tot dan toe gaan beoordelen, knelpunten zullen identificeren en waar nodig corrigerende maatregelen nemen. Dit is dan ook een gelegenheid om met de gemeenteraad te overleggen en feedback te verzamelen over lopende initiatieven, met als doel een gezamenlijke visie en betrokkenheid te handhaven.

Tegen het einde van 2029 is een uitgebreide eindevaluatie gepland, waarbij we de behaalde resultaten grondig beoordelen, de impact van genomen maatregelen op de Vrijtijdseconomie analyseren en het niveau van tevredenheid onder zowel ondernemers als inwoners evalueren. Het doel hiervan is om lessen te trekken uit ervaringen van de afgelopen jaren, succesvolle benaderingen te identificeren en eventuele gebieden voor verdere verbetering vast te stellen, met als streven duurzame groei en ontwikkeling van de recreatieve sector in Midden-Drenthe.

VAN WIE IS DEZE KOERS?

Deze koersnota vertegenwoordigt niet alleen de visie van de gemeente, maar is een gezamenlijk initiatief van de gehele recreatie- en toerismesector, vertegenwoordigd door het Toeristisch Ondernemers Platform (TOP). Wij hechten er veel waarde aan om individuele ondernemers te betrekken, bijvoorbeeld door hun in de gelegenheid te stellen om actief deel te nemen aan ondernemerscafés en ook de tussentijdse evaluatie in 2026. Dit doen we omdat zij een cruciale rol spelen in het realiseren van de doelen van deze nota. Dit doen wij onder andere door het organiseren van ondernemerscafés voor tussentijdse feedback.

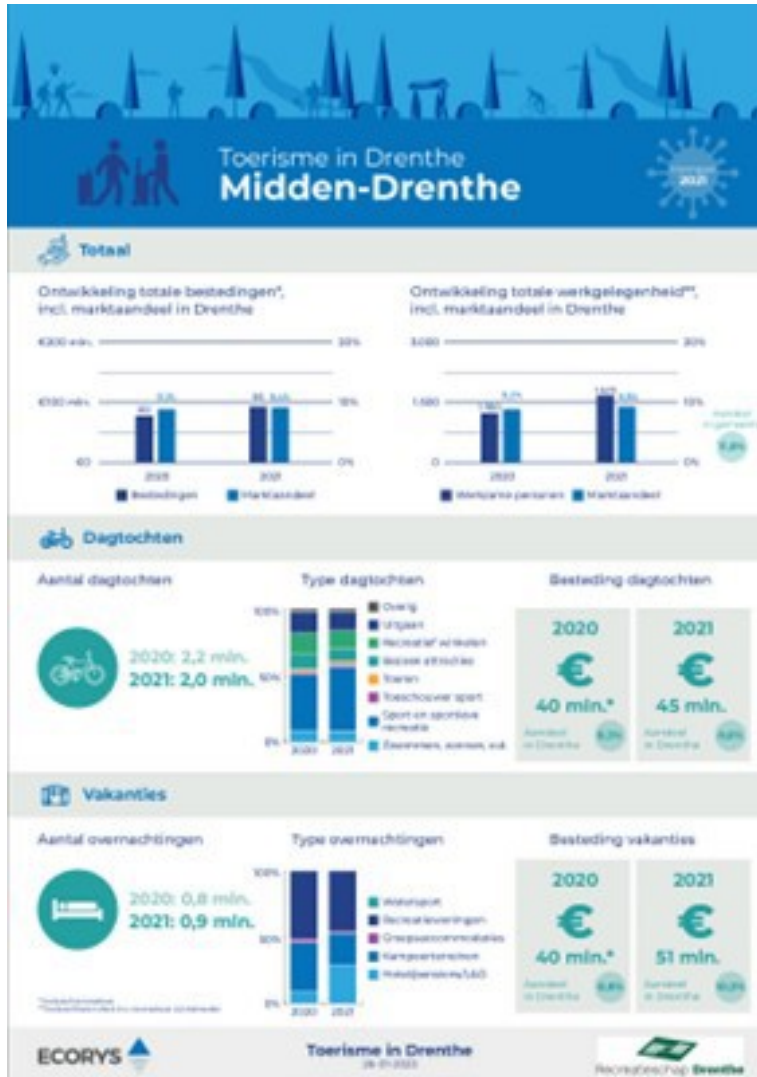
Naast de betrokkenheid van individuele ondernemers, is deze koersnota ook het resultaat van de nauwe samenwerking tussen de gemeente Midden-Drenthe en de Stichting Marketing en Promotie Midden-

Drenthe. De stichting heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het tot stand komen van deze nota en heeft bepaalde kansen geïdentificeerd, gezien hun expertise op het gebied van marketing en promotie. Hoewel de taken van de gemeente en de stichting verschillend zijn, streven zij gezamenlijke doelen na en zijn zij het eens over de inhoud van de koersnota.

WAAR STAAN WE NU?

Op dit moment bevindt de toeristisch-recreatieve sector in Midden-Drenthe zich op een interessant punt. De regio biedt een scala aan mogelijkheden voor zowel verblijfs- als dagrecreatie. Enkele attracties zijn onder andere de Col du VAM (VAM-Berg) en prachtige natuurlijke omgevingen. Zo vormt Midden-Drenthe een rotonde tussen de Nationale Parken het Drents-Friese Wold, de Drentse Aa en Dwingelderveld. Momenteel ligt de focus op het versterken van hoogwaardige verblijfsaccommodaties, zoals campings en bungalowparken, die goed verspreid zijn over de gemeente. Het aanbod aan dag attracties en activiteiten in Midden-Drenthe is momenteel nog bescheiden. Enkele populaire routes zijn bijvoorbeeld het Drenthepad en het wandelknooppuntennetwerk. Daarnaast zijn er ook culturele erfgoedlocaties met educatieve meerwaarde, zoals het Herinneringscentrum Kamp Westerbork en Museumdorp Orvelte.

De toeristische bestedingen in Midden-Drenthe zijn positief gegroeid, met een stijgend marktaandeel binnen de 12 Drentse gemeenten. De werkgelegenheid is ook toegenomen, van 1.350 naar 1.620 banen, wat nu 11,6% van de banen in de regio vertegenwoordigt.

Hoewel het aantal dagtochten in 2021 iets is afgenomen, zijn de bestedingen bij deze uitjes gestegen. Sportieve recreatie vormt bijna de helft van deze dagtochten en laat een groei zien, mede door de beschikbare fiets- en wandelroutes en belevingspaden.

In 2021 is het aantal overnachtingen tijdens vakanties licht gestegen, wat resulteerde in aanzienlijk hogere bestedingen. Dit komt door gerichte marketingcampagnes op de Duitse markt en de aantrekkingskracht van Midden-Drenthe op Duitse vakantiegangers. Bijna de helft van de overnachtingen zijn in recreatiewoningen, terwijl B&B's ook een opvallende groei laten zien, dankzij het toenemende aanbod. Kampeerterrainen zien echter een daling in het aantal overnachtingen.

Op het gebied van bezoekersaantallen zijn er in 2022 aanzienlijke groeicijfers geweest, vooral dankzij een toename van het aantal overnachtingen door buitenlandse gasten. De centrale ligging van Midden-Drenthe en het diverse aanbod aan accommodaties hebben hierin een belangrijke rol gespeeld. Voor

een optimale beleving in Midden-Drenthe, zal het niveau van dag recreatieve voorzieningen verder moeten worden ontwikkeld. Hierover is meer te lezen bij de bouwstenen die verderop in het de koersnota benoemd worden.

WAT DOEN WE NU AL?

BIJEENKOMSTEN

- Organisatie van bijeenkomsten zoals de jaarlijkse Gebiedssafari en Ondernemerscafés die twee keer per jaar plaatsvinden.
- Reguliere bijeenkomsten gericht op kleine ondernemers en vrijwilligers, en online Webinars voor bredere participatie.
- Verspreiding van informatie via een maandelijkse nieuwsbrief om stakeholders op de hoogte te houden van ontwikkelingen.

PROMOTIE-ACTIVITEITEN

- Actieve promotieactiviteiten zoals de maandelijkse evenementenkalender in de lokale krant, een inspiratiekrant en speciale seizoen gerichte activiteiten zoals de Lente/Zomerfilm.
- Gebruik van diverse kalenders (sociale media, e-mail) om evenementen en activiteiten te plannen en te promoten.
- Inzet van persreizen en samenwerking met influencers om de gemeente in de schijnwerpers te zetten.
- Ondersteuning van de marketingwerkgroep in Orvelte om de plaatselijke promotie te versterken.

De 8 recreatieve bouwstenen met hun unieke vrijetijdsparels

v oor een bloeiende vrijetijdseconomie

ONZE RECREATIEVE BOUWSTENEN

Met de verzamelde informatie zijn we actief aan de slag gegaan. Alle sessies en gesprekken zijn gebundeld en samengevat in onze recreatieve bouwstenen. Kort en krachtig, met de focus op kansen. De kansen vertegenwoordigen dus de wensen die naar voren zijn gekomen tijdens de sessies en gesprekken met betrokken partijen.

Niet alleen bedenken, ook doen!

We beperken ons niet tot het bedenken van plannen, maar streven naar actie. Aangezien er veel partijen betrokken waren bij het verzamelen van input voor de koersnota vrijetijdseconomie, is de kans groot dat er ook breed draagvlak is ontstaan. De toekomst zal uitwijzen of er daadwerkelijk breed draagvlak is ontstaan, maar het is essentieel dat we samen de koersnota tot leven brengen en houden. Het is een gezamenlijke koers en niet slechts van de gemeente. In eerste instantie vindt de uitvoering van de kansen plaats door de Gemeente Midden-Drenthe en/ of St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe. Wanneer zij daarbij ondernemers nodig hebben, worden deze benaderd via het netwerk van het Toeristisch Ondernemers Platform (TOP).

Hoe bouwen we het fundament?

In deze koersnota streven we naar een unieke, bewonderenswaardige en bloeiende vrijetijdseconomie. Dit bouwen we op met acht recreatieve bouwstenen als fundament binnen de regio. Elke bouwsteen heeft een ambitie die richting geeft en stuurt.

Wat maakt ons uniek?

Binnen elke bouwsteen werken we gezamenlijk aan één onderscheidende en unieke vrijetijdsparels. Dit is een concreet en onderscheidend vrijetijdselement waar we trots op willen zijn, en prioriteit geven om aan verder te werken. Dit geeft focus, houvast en bevordert samenwerking en verbinding voor de komende jaren.

Wat gaan we doen?

Om de unieke en onderscheidende vrijetijdsparels concreet te maken, hebben we geïnformeerd waar de kansen liggen in de regio. We moedigen actieve samenwerking aan bij het oppakken en uitvoeren van de identificeerde kansen. Zo brengen we de vrijetijdsparels tot leven en bouwen we een bloeiende vrijetijdseconomie.

Wat is de werkwijze?

Voor het realiseren van de kansen, waarmee we de vrijetijdsparels uitwerken, zoeken we actief verbinding met bestaande initiatieven en versterken we deze. De ontwikkelgroepen onderzoeken nieuwe kansen grondig op haalbaarheid, rekening houdend met bestaande regelgeving, beleid en financiële mogelijkheden. Deze koersnota stimuleert een positieve benadering en lokale betrokkenheid (naoberschap) bij het aanjagen en ontwikkelen van projecten. Het is vermeldenswaardig dat er al kansen in ontwikkeling zijn en ook al lopende projecten zijn.

1. UNIEK VERBLIJF

AMBITIE

Een divers, comfortabel en gastvrij verblijf is essentieel voor een onvergetelijke vrijetijdservaring. We zullen blijven inzetten in het realiseren van hoogwaardige en vitale accommodaties, variërend van gezellige B&B's tot hotels en vakantieparken. Daarnaast bieden wij kampeerfaciliteiten en camperplaatsen aan waarin we ons inzetten om de natuurlijke schoonheid van Midden-Drenthe te laten samensmelten met een comfortabele verblijfservaring.

VRIJETIJDSPAREL: BIJZONDERE OVERNACHTINGEN

We zetten in op het stimuleren van unieke en aantrekkelijke overnachtingmogelijkheden in de gemeente Midden-Drenthe. Hiermee streven we ernaar om de aantrekkingskracht van de regio te vergroten. Het doel is om in dit thema duurzame en bijzondere (thematische) slaapplekken te ontwikkelen en actief te promoten. Midden-Drenthe onderscheidt zich hiermee als een bestemming met unieke verblijfsmogelijkheden.

KANSEN

De volgende kansen zijn geformuleerd:

1. Realiseer meer originele-persoonlijke, kleinschalige en unieke slaapplekken (woonboot/ boomhut).
2. Onderzoek de mogelijkheden voor wildkamperen in specifiek daarvoor bestemde gebieden.
3. Onderzoek en creëer waar mogelijk een minimacamping.
4. Creëren van camperplaatsen op bijzondere plekken
5. Stimuleer uitbreiding hotels met voorkeur thematische insteek (bijv. motorhotels).
6. Het ontwikkelen van een visie op dag- en verblijfsrecreatie en het herzien van de regels in de bestemmingsplannen en deze vervolgens omzetten naar een omgevingsplan.
7. Het onderzoeken naar mogelijkheden tot verbreding van het seizoen, i.v.m. klimaatverandering en het streven naar een verbreed aanbod aan winterevenementen.

AANPAK

Er wordt binnen deze bouwsteen samengewerkt tussen relevante partijen en organisaties. De aanpak start bij een inventarisatie van de gemeente. Vervolgens wordt de St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe erbij betrokken en waar nodig ondernemers en andere belanghebbenden, zoals:

- De gemeentelijke domeinen Recreatie en Toerisme/ Ruimtelijke ordening/ Vergunningen
- Ondernemers
- Inwoners
- Toeristisch ondernemersplatform Midden-Drenthe (TOP)

RELEVANTE DOCUMENTEN EN LOPENDE PROGRAMMA'S

Er zijn lopende initiatieven en programma's die aansluiten bij deze bouwsteen.

- Programma Vitale vakantieparken
- Bestemmingsplannen
- Huidige beleidsplannen

2. GEWELDIGE CULTUUR

AMBITIE

We zijn trots op onze rijke culturele geschiedenis en willen ervoor zorgen dat deze behouden blijft en bloeit. We betrekken lokale creatievelingen op het gebied van ambacht, kunst, muziek en theater en organiseren culturele evenementen die de diversiteit en levendigheid van Midden-Drenthe laten zien. Door culturele uitwisseling en samenwerking te stimuleren, willen we een inspirerende culturele sfeer creëren die zowel bezoekers als bewoners aanspreekt.

VRIJETIJDSPAREL: CULTURELE DORPEN

We creëren levendige dorpen met een rijk aanbod aan culturele belevingen. We gaan voor een gevarieerd dorpsaanbod door culturele activiteiten en evenementen lokaal te stimuleren en deze te promoten. Hiermee versterken wij de lokale cultuur, stimuleren wij naoberschap en tegelijkertijd wordt het toeristisch potentieel van de gemeente hiermee vergroot.

KANSEN

De volgende kansen zijn geformuleerd:

1. Verruim winteraanbod culturele activiteiten. Dit kan gestimuleerd worden door de momenten waarop kunst- en cultuur-subsidies verstrekt worden strategisch in te plannen, waardoor evenementen uitgesmeerd kunnen worden over het hele jaar.
2. Stimuleer (jeugd)festivals, dorpsfeesten, (jaar)markten, evenementen, muziek/theater/kunst en lokale streekproducten.
3. Creëer openluchttheater(s)/ laagdrempelige podia waar optredens uitgevoerd kunnen worden. Waarborg ook dat verenigingen dit makkelijk kunnen huren.
4. Onderzoek en faciliteer een Midden-Drentse ambachtsschool voor behouden ambacht.
5. Optimaliseer meer samenwerking tussen organiserende partijen (Bijvoorbeeld: CRAS Smilde, Beleef Beilen, Gastvrij Westerbork, Coöperatief Orvelte) en St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe.
6. Maak meer gebruik van bestaande verhalen over de dorpen in de promotie, bijvoorbeeld Orvelte.
7. Zorg voor een sterkere samenwerking tussen de bestaande musea en de recreatiesector.

8. Evenementenkalender van cultuur, uitbreiden, monitoren, en promoten op websites als drenthe.nl ten behoeve van de integraliteit.

AANPAK

Er wordt binnen deze bouwsteen samengewerkt tussen relevante partijen en organisaties. De aanpak start bij een inventarisatie van de gemeente. Vervolgens wordt de St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe erbij betrokken en waar nodig ondernemers en andere belanghebbenden, zoals:

- Dorpsbelangenverenigingen
- De gemeentelijke domeinen Cultuur en Recreatie en Toerisme
- St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe
- Evenementen-, cultuur- en muziekorganisaties
- Land- en tuinbouworganisatie Midden-Drenthe (LTO)

RELEVANTE GESPREKKEN

- Gesprekken over subsidies (cultuur, evenementen vergunningverlening, bedrijfscontactfunctionaris).
- Een gesprek voor de start van de koersnota met de beleidsmedewerker cultuur. Hierin is de stand van zaken op het domein cultuur besproken en hoeveel dit overlapt met recreatie en toerisme.
- Een afsluitend gesprek met de beleidsmedewerker cultuur. Hierin zijn de kansen bekeken op haalbaarheid en afspraken gemaakt voor het vervolg van deze nota.

RELEVANTE DOCUMENTEN EN LOPENDE PROGRAMMA'S

Er zijn lopende initiatieven en programma's die aansluiten bij deze bouwsteen.

- Cultuurbeleid
- Dorpsvisies
- Jaarplan St Marketing & Promotie Midden-Drenthe
- Merk Activatieplan St Marketing & Promotie Midden-Drenthe

3. ONVERGETELIJK CULINAIR

AMBITIE

We waarderen de ambachtelijke culinaire tradities van Midden-Drenthe en willen deze graag benadrukken. We bevorderen lokale streekproducten en moedigen de ontwikkeling van culinaire routes en evenementen aan. We stimuleren ondernemers om innovatieve en duurzame initiatieven te nemen die voedselverspilling tegengaan, de smaakervaring van bezoekers verrijken en onze culinaire identiteit versterken.

VRIJETIJDSPAREL: ETEN VAN HIER

Midden-Drenthe heeft een rijkdom aan lokale streekproducten die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de regio voor zowel inwoners als toeristen. Het doel is om door middel van het project "Eten van Hier" initiatieven te ontwikkelen en actief te promoten. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de beleidsmedewerker aanjager Circulaire Economie & Voedsel. Hiermee wordt de lokale economie gestimuleerd, de waardering voor de regionale gastronomie vergroot en de aantrekkelijkheid van Midden-Drenthe als culinaire bestemming versterkt.

KANSEN

De volgende kansen zijn geformuleerd:

1. Promoot en motiveer ondernemingen met lokale streekproducten.
2. Bijv. door ontwikkelen van (fiets)ee routes tussen horeca, en boerenmarkten. De ondernemer stimuleren om de gast te vertellen/ informeren over lokale producten, eten van hier.
3. Stimuleer streekgebonden producten in de horeca.
4. Presenteer in de dorpen de lokale producten (bv. pop up restaurants, of bijeenkomsten in dorps-huizen).
5. Verbeter het netwerken en samenkomen tussen de horeca onderling en met de agrariërs.
6. Onderzoek de mogelijkheden om in de buitengebieden horeca toe te staan.
7. Welkomspakketten aanbieden voor gasten van verblijven, waarin ook naar het principe van Eten van Hier en duurzame lokale horeca verwezen wordt. (Voedsel impact programma voor Eten van Hier).

AANPAK

Er wordt binnen deze bouwsteen samengewerkt tussen relevante partijen en organisaties. De aanpak start bij een inventarisatie van de gemeente. Vervolgens wordt de St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe erbij betrokken en waar nodig ondernemers en andere belanghebbenden, zoals:

- Horeca (KHN-afdeling Midden-Drenthe)
- Agrariërs (via LTO Midden-Drenthe)
- Bestaande initiatieven, zoals Mijn Kraampje
- Lokale ondernemers streekproducten
- Gezond in Midden-Drenthe (vers in de tuin)
- De gemeentelijke domeinen economische zaken en recreatie & toerisme
- Toeristisch ondernemersplatform Midden-Drenthe
- Duurzame voedselinitiatieven, zoals Dubbel Drents en Drents Goed

RELEVANTE DOCUMENTEN EN LOPENDE PROGRAMMA'S

Er zijn lopende initiatieven en programma's die aansluiten bij deze bouwsteen.

- Verslag Agrotoerisme & streekproducten Nationale Park Drentse Aa Bijeenkomst 12 april 2023
- Voedselagenda (in opbouw door beleidsmedewerker aanjager CE & Voedsel)

4. BELEEFBAAR ERFGOED

AMBITIE

Het erfgoed van Midden-Drenthe is een essentieel onderdeel van onze identiteit. We zorgen ervoor dat historische gebouwen, archeologische vindplaatsen en culturele erfgoederen behouden blijven en toegankelijk zijn. We willen inwoners en bezoekers meenemen op een reis door de tijd in Midden-Drenthe, zodat iedereen onze rijke geschiedenis en tradities kan ontdekken.

VRIJETIJDSPAREL: BIJZONDER ERFGOED

Midden-Drenthe heeft een rijk historisch en cultureel erfgoed dat van grote waarde is voor de regio. Om de Vrijetijdseconomie te bevorderen, is het doel om activiteiten en evenementen te ontwikkelen en te promoten die het bijzondere erfgoed van Midden-Drenthe beleefbaar gaan maken. Door het erfgoed beleefbaar te maken, wordt het bewustzijn en de waardering voor het bijzondere erfgoed vergroot, wat uiteindelijk zal bijdragen aan de groei van de Vrijetijdseconomie.

KANSEN

De volgende kansen zijn geformuleerd:

1. Maak erfgoed beleefbaar door archeologische beleefpunten en ontwikkel (monumenten)routes.
2. Behoud monumentale panden ten gunste van de recreatieve sector (i.p.v. bewoning).
3. Stimuleer overdracht van inspiratie- en beleefverhalen bij de unieke erfgoedlocaties.
4. Versterk de onderlinge samenwerking tussen musea/gemeente/historische ver./SMPMD in relatie met (cultureel) erfgoed.
5. Ontwikkel een erfgoedkaart Midden-Drenthe met daarop onze bijzonder (cultureel) erfgoed.
6. Bestemmingsplan wijzigingen en vergunningen toetsen aan cultuurhistorische waardenkaart, ter behoud en versterking van cultuurhistorie.

AANPAK

Er wordt binnen deze bouwsteen samengewerkt tussen relevante partijen en organisaties. De aanpak start bij een inventarisatie van de gemeente. Vervolgens wordt de St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe erbij betrokken en waar nodig ondernemers en andere belanghebbenden, zoals:

- Lokale erfgoedorganisaties (Het Drentse Landschap)
- Land- en tuinbouworganisatie Midden-Drenthe (LTO)
- Betrokken inwoners
- Actieve vrijwilligersorganisaties erfgoed
- De gemeentelijk domeinen erfgoed en Recreatie en Toerisme
- Steunpunt Erfgoed Drenthe
- Adviescommissie erfgoed

RELEVANTE DOCUMENTEN EN LOPENDE PROGRAMMA'S

Er zijn lopende initiatieven en programma's die aansluiten bij deze bouwsteen.

- Cultuurhistorische waardenkaart Gemeente Midden-Drenthe 2021

5. UITDAGENDE SPORT- EN BEWEEGOMGEVING

We begrijpen hoe belangrijk het is om te ontspannen en een gezonde levensstijl te bevorderen. We steunen sport- en recreatieve activiteiten en creëren een omgeving waarin inwoners en bezoekers volop kunnen genieten van fysieke activiteiten die bijdragen aan hun welzijn en ontspanning.

VRIJETIJDSPAREL: ONTSPANNEN OP GROTE HOOGTE

Midden-Drenthe met daarin de VAM berg biedt een unieke omgeving voor sportliefhebbers. Om deze plek nog bijzonder en toegankelijker te maken, is het doel om deze verder te ontwikkelen tot dé sportieve hotspot. Het doel hiermee om het sportieve aanbod te verrijken. Hierdoor wordt de aantrekkingskracht van de regio als sportieve bestemming vergroot. Dit zal resulteren in een groei van het aantal (dag)bezoekers en een positieve impact hebben op de lokale Vrijtijdseconomie.

KANSEN

De volgende kansen zijn geformuleerd:

1. Stimuleer meer sportevenementen op de VAM berg waarbij goed rekening wordt gehouden met de omgeving (onderzoek).
2. Realiseer meer aanbod op de VAM berg: (horeca, trap, rodelbaan, gondel, verbinding MTB-paden (inclusief nieuwe routes) i.s.m. de ondernemers (NK traplopen), en houdt daarbij rekening met de directe omgeving.
3. Creëer (indoor)klimwand(en) (bijv. in sporthallen).
4. Vergroot het watersport aanbod via de zwembaden, plassen en meren (waterskibaan, waterpark met glijbanen, themawaterpark).
5. Ontwikkel via de sport en beweegaanbieders een aanbod voor toeristen en inwoners (bijv. via een kortingspas of een via een aangepast abonnement).
6. Verbreed indoor recreatie (bijv. speelparadijs, bowling, escaperoom, functie sporthallen verbreden).

AANPAK

Er wordt binnen deze bouwsteen samengewerkt tussen relevante partijen en organisaties. De aanpak start bij een inventarisatie van de gemeente. Vervolgens wordt de St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe erbij betrokken en waar nodig ondernemers en andere belanghebbenden, zoals:

- De gemeentelijk domeinen Sport/ Ruimtelijk Ordening/ Recreatie en Toerisme
- Provincie Drenthe
- Attero
- Betrokken (regionale) sportverenigingen
- Gezond in Midden-Drenthe
- Ondernemers
- Land- en tuinbouworganisatie Midden-Drenthe (LTO)

Relevante Documenten en lopende programma's

Er zijn lopende initiatieven en programma's die aansluiten bij deze bouwsteen.

- Fietsplan 2035
- Gebiedsvisie ETP-terrein

6. FASCINERENDE NATUUR

AMBITIE

We willen onze natuurlijke schatten behouden en versterken. De wandel- en fietspaden die zowel bezoekers als bewoners gebruiken, worden goed onderhouden. Op die manier kunnen we optimaal genieten van prachtige landschappen en ongerepte natuur. We moedigen duurzame initiatieven aan die ons nog meer verbinden met onze natuurlijke omgeving.

VRIJETIJDSPAREL: FACINERENDE NATUUR

Midden-Drenthe is gezegend met een overweldigende natuurlijke omgeving die een unieke aantrekkingskracht heeft. De gemeente grenst aan drie Nationale Parken, en vormt hiermee een rotonde tussen de Drentse Aa, het Drents-Friese Wold en het Dwingelderveld. Dit is de reden dat veel inwoners hier blijven wonen en dat veel toeristen hier graag naar toe komen. Deze vrijetijdspareel gaan we vergroten en versterken. Het doel is om de natuur te behouden en hiermee een duurzame verbinding op te bouwen.

KANSEN

De volgende kansen zijn geformuleerd:

1. Maak de bermen en sloten bloemrijk waar het mogelijk is.
2. Stimuleer de terreinen van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Drents Landschap en overige terreinbeheerders vrij en toegankelijk te houden.
3. Ontwikkel natuureducatieprogramma's voor opbouwen duurzame relatie met de natuur.

AANPAK

Er wordt binnen deze bouwsteen samengewerkt tussen relevante partijen en organisaties. De aanpak start bij een inventarisatie van de gemeente. Vervolgens wordt de St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe erbij betrokken en waar nodig ondernemers en andere belanghebbenden, zoals:

Hierin zoeken we nadrukkelijk de verbinding met:

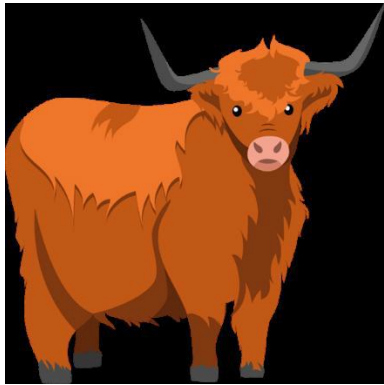
- De gemeentelijke domeinen Buitendienst/ Ruimtelijke Ordening/ Recreatie en Toerisme
- Staatsbosbeheer (SBB)
- Natuurmonumenten (NM)

- Het Drentse Landschap
- IVN Midden-Drenthe (natuureducatie)
- Provincie Drenthe
- Land- en tuinbouworganisatie Midden-Drenthe (LTO)
- Agrariërs, via belangenbehartiger 'LTO'
- Waterschap (WMD)

RELEVANTE DOCUMENTEN EN LOPENDE PROGRAMMA'S

Er zijn lopende initiatieven en programma's die aansluiten bij deze bouwsteen.

- Cultuurhistorische waardenkaart Gemeente Midden) Drenthe 2021

7. BUITENGEWOON NAOBERSCHAP

AMBITIE

Naoberschap is een diepgewortelde traditie in Midden-Drenthe, waarbij mensen elkaar ondersteunen en samenwerken. Deze traditie speelt een bijzondere rol in deze koersnota. Samen streven we naar een regio die bekend staat om haar Naoberschap en haar succes in de Vrijetijdseconomie. Door verbondenheid, samenwerking en een gezamenlijke focus op kwaliteit en duurzaamheid, werken we aan een gastvrije bestemming waar iedereen zich welkom voelt.

VRIJETIJDSPAREL: TROTS OP MIDDEN-DRENTHE

De koersnota is van ons allemaal! Door lokaal meer samen te werken aan de invulling van de bouwstenen, dragen wij bij aan het behouden en versterken van leefbare en gastvrije dorpen met een sterke gemeenschapszin. Door dit actief uit te dragen en onze waarden breed te promoten, laten we zien trots te zijn op ons Midden-Drenthe: ambassadeurschap!

KANSEN

De volgende kansen zijn geformuleerd:

1. Zet inwoners in als ambassadeurs van Midden-Drenthe.
2. Persoonlijke klantgericht contact (elkaar groeten)
3. Inwoners trots (in woord en gebaar) laten zijn op onze gemeente.
4. Waarden van Midden-Drenthe vergroten en behouden.
5. Organiseer meer verbinding tussen inwoners en gasten.
6. Verleid inwoners om meer te recreëren in de eigen gemeente.
7. Stimuleer de Drentse nuchterheid en vriendelijkheid richting de gasten.
8. Midden-Drenthe robuust en toegankelijk houden.
9. De Duitse gasten voelen zich welkom bij ons (aanbod in Duits aanbieden).

AANPAK

Er wordt binnen deze bouwsteen samengewerkt tussen relevante partijen en organisaties. De aanpak start bij een inventarisatie van de gemeente. Vervolgens wordt de St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe erbij betrokken en waar nodig ondernemers en andere belanghebbenden, zoals:

Hierin zoeken we nadrukkelijk de verbinding met:

- Dorpscontactambtenaren
- Inwoners
- De gemeentelijke domeinen Recreatie en Toerisme/ Participatie
- St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe
- Ondernemers
- Toeristisch ondernemersplatform Midden-Drenthe (TOP)

RELEVANTE DOCUMENTEN EN LOPENDE PROGRAMMA'S

Er zijn lopende initiatieven en programma's die aansluiten bij deze bouwsteen.

- Participatiebeleid: Goede plannen maak je met elkaar 2021

8. FANTASTISCHE INFRASTRUCTUUR

AMBITIE

Een goede infrastructuur is cruciaal voor de ontwikkeling van de vrijetijdseconomie. We investeren in duurzame mobiliteit, waarbij we fiets- en wandelpaden verbeteren en nieuwe (vaar)routes creëren. We willen de kwaliteit van onze (vaar)wegen en de opties van (openbaar) vervoer versterken, zodat bezoekers gemakkelijk kunnen reizen en genieten van al het moois dat Midden-Drenthe te bieden heeft.

VRIJETIJDSPAREL: UNIEK VERVOER

Om de vervoersbeleving in onze gemeente positief te versterken stimuleren wij om op gemeentelijk niveau unieke en duurzame vervoersmogelijkheden en routes te ontwikkelen tussen de dorpen. Het doel is om hiermee de mobiliteit en bereikbaarheid te verbeteren voor zowel inwoners als toeristen. Tegelijkertijd willen we het toeristisch aanbod verrijken met unieke vervoersbelevingen. Dit zal de aantrekkingskracht van Midden-Drenthe vergroten en een positieve impact hebben op de lokale Vrij-tijdseconomie.

KANSEN

De volgende kansen zijn geformuleerd:

1. Realiseer duurzaam en uniek openbaar vervoer tussen de dorpen (hop on/off bus, leenfietsen, E-bike, E scooters, Oerber Taxi door vutters en pensionado's).
2. Stimuleer beleving vaarroutes voor kano, sup en boot.
3. Maak bewegwijzering eenduidig.
4. Creëer overzicht van alle 'openbare' toiletten/ watertappunten/ fiets- en wandelpaden.
5. Ontwikkel gethematiseerde motor-/ fiets-/ wandel- en ATB-paden voor een unieke beleving.
6. Onderzoek naar de (financiële) mogelijkheden voor toeristische informatie zuilen in de minder recreatief (rustig) ontwikkelde gebieden in Midden-Drenthe.
7. Onderzoek naar de (financiële) mogelijkheden voor toeristische informatie zuilen in de minder recreatief ontwikkelde (rustige) gebieden in Midden-Drenthe.
8. Versterken van digitale infrastructuur, ook voor cultuur en erfgoed, bijv. door interactieve kaartapplicaties.

AANPAK

Er wordt binnen deze bouwsteen samengewerkt tussen relevante partijen en organisaties. De aanpak start bij een inventarisatie van de gemeente. Vervolgens wordt de St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe erbij betrokken en waar nodig ondernemers en andere belanghebbenden, zoals:

Hierin zoeken we nadrukkelijk de verbinding met:

- De gemeentelijke domeinen Recreatie en Toerisme/ Infrastructuur/ Ruimtelijke Ordening
- St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe
- Waterschap (WMD)
- Ondernemers
- Toeristisch ondernemersplatform Midden-Drenthe (TOP)
- Vrijwillige organisaties

DE KOERSNOTA IN UITVOERING

AANPAK NAAR HERKENBARE VRIJETIJDSPARELS

Deze koersnota geeft duidelijke richtingen en identificeert concrete mogelijkheden die zijn samengesteld op basis van gemeenschappelijke input. Sommige van deze kansen zijn reeds in uitvoering, terwijl voor anderen al acties zijn ondernomen. Om het overzicht te behouden en tegelijkertijd de kansen te benutten, wordt een participatief proces ingezet. Dit proces beslaat het gehele jaar 2024.

WERKWIJZE IN STAPPEN

1. Uitvoeringsprogramma vormgeven
2. Het verdelen van verantwoordelijkheden voor de kansen
3. Het uitvoeringsprogramma in een tijdlijn plaatsen
4. Financieringsplan aan het uitvoeringsprogramma koppelen
5. Gemeenteraad stelt uitvoeringsprogramma vast
6. Start van het uitvoeringsprogramma
7. In 2026 vindt de tussentijdse evaluatie plaats
8. Bijstellen van kansen en uitvoeringsprogramma

HOE MAKEN WE DE KOERSNOTA LEVEND?

Alle bouwstenen met daarin hun unieke parel vormen tezamen een helder kader van waaruit communicatie kan worden ingericht. De gekozen opzet in deze nota wil hiermee bijdragen aan het realiseren van één duidelijke en herkenbare communicatiestijl. Een communicatiestijl wat aanzet tot herkenning, verbinding en inspiratie. Zowel voor de inwoners, betrokken partijen als voor de gasten die ons mooie Midden-Drenthe komen bezoeken. De St. Marketing & Promotie Midden-Drenthe met daar bij de toeristisch gids, is voor dit onderdeel een belangrijke partner en daarmee succesbepalend.

PROCESINRICHTING

Het proces staat hiernaast in beeld gebracht. Tevens wordt er nog een visie op recreatieve nachtverblijven opgeleverd, de kansen die in de bouwsteen 'Uniek verblijf' staan vermeld, worden dan ook verwerkt in deze visie.

BIJLAGE 1 – LEEFSTIJLVLINDER

Verbindingszoekers zijn mensen die zich inzetten voor anderen en graag tijd doorbrengen in de natuur, musea bezoeken en op vakantie rondtrekken om ervaringen te delen.

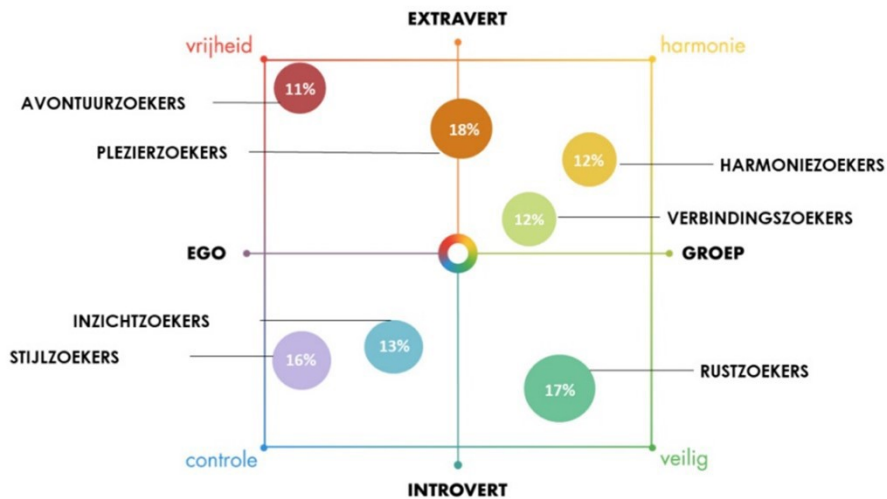
Harmoniezoekers zijn gezelligheidsmensen die vrije tijd het liefst doorbrengen met familie en vrienden, genietend van diverse activiteiten, zoals winkelen, pretparkbezoeken en ontspannen in de sauna, en op vakantie zoeken naar bestemmingen met voorzieningen voor iedereen.

Inzichtzoekers zijn mensen die geïnteresseerd zijn in kunst, cultuur en natuur, vaak in klein gezelschap, en die waarde hechten aan inspiratie en blijven leren en ervaren, op zoek naar accommodaties met goede voorzieningen en bereid zijn iets meer te betalen voor kwaliteit.

Midden-Drenthe

Huishoudens:	14480.0
Avontuurzoekers:	3.0 %
Harmoniezoekers:	15.5 %
Inzichtzoekers:	13.5 %
Plezierzoekers:	14.5 %
Rustzoekers:	20.0 %
Stijlzoekers:	17.1 %
Verbindingszoekers:	16.5 %

- De percentages die staan weergegeven in bovenstaande tabel gelden voor Midden-Drenthe

- De percentages die staan weergegeven in bovenstaand figuur gelden voor heel Nederland.